

DL-001-001215

Seat No. _____

B. A. (Sem. II) (CBCS) Examination

April / May – 2015

**Elements of Gemorphology : II
(Paper - 3) (Core)**

Faculty Code : 001

Subject Code : 001215

Time : 2½ Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના : (1) દરેક વિભાગના પ્રશ્નોના પૂરા જવાબ મુખ્ય ઉત્તરવહીમાં આપવાના રહેશે.
(2) જરૂર હોય ત્યાં સ્વચ્છ આકૃતિ/નકશા દોરો.

1 બહુવિકલ્પ પ્રશ્ન (MCQ)

20

(1) પવન દ્વારા થતું ઘસારણા કાર્ય કયા પ્રદેશોમાં વધુ સક્રિય હોય છે ?

- (A) ઉચ્ચ પ્રદેશ (B) મેદાની
(C) રણપ્રદેશ (D) પર્વતીય

(2) પર્વતોનાં ઘસારણા કાર્યથી રચાતા ભૂમિઆકારો

- (A) ઈન્સેલબર્ગ, ચારદંગ (B) રેતીના ઠૂવા, બજાળા
(C) બિલ્લી ટોપ, ફિયાડ (D) જળધોધ, ડેલ્ટા

(3) રણપ્રદેશોમાં પર્વતોથી ઘેરાયેલા “જલપાત્ર” કયા નામે ઓળખાય છે ?

- (A) ઈન્સેલબર્ગ (B) બજાળા
(C) લોચસ (D) બોલસન

(4) ભૂકંપના પરિણામે ઉત્પન્ન થતા વિશાળ ઊંચા મોજાને શું કહેવાય છે ?

- (A) શિખર (B) ગર્ત
(C) સુનામિસ (D) ડોલાઈન

- (5) સમુદ્રની ભૂમિખંડને સ્પર્શતી રેખાને શું કહે છે ?
- (A) કિનારો (B) ટોમ્બોલા
(C) પોકેટ બીચ (D) કરાડ રેખા
- (6) સામાન્ય ઘસારણ આવર્ત સંકળાયેલ છે.
- (A) હિમનદી (B) સુકોરણ પ્રદેશ
(C) નદી તંત્ર (D) ભૂમિગત જળ
- (7) ટર્ન સરોવર કોની સાથે સંકળાયેલ છે ?
- (A) સર્ક (B) પૂરના મેદાન
(C) મુખ ત્રિકોણ પ્રદેશ (D) રણ પ્રદેશ
- (8) “શિરોઘર્ષણ” દ્વારા થાય છે.
- (A) નદી (B) પવન
(C) હિમનદી (D) ભૂમિગત જળ
- (9) “હાર્ન”ની રચના
- (A) પવન (B) વહેતુ પાણી
(C) હિમનદી (D) ભૂમિગત જળ
- (10) V આકારની ખીણ રચાય છે.
- (A) નદી (B) પવન
(C) હિમનદી (D) ભૂમિગત જળ
- (11) સમીકરણ પૂર્ણ કરો
- કેલ્સીયમ સલ્ફેટ + → જીપ્સમ
- (A) પાણી (B) બોક્સાઈટ
(C) અકીક (D) ફ્લોરસ્પાર

- (12) કયા ખડકો જલ્દી વિદારણ પામે ?
- (A) પોચા અને છિદ્રાળુ (B) ગ્રેનાઈટ
(C) અગ્નિકૃત (D) રેતીના ખડકો
- (13) ભારતની ગંગા નદી કયા જળ પરિવાહનું ઉદાહરણ છે ?
- (A) કેન્દ્રત્યાગી (B) કેન્દ્રગામી
(C) આયાતકાર (D) વૃક્ષાકાર
- (14) વિક્ટોરીયા ધોધની ઊંચાઈ કેટલી છે ?
- (A) આશરે 133 મી (B) આશરે 122 મી
(C) આશરે 100 મી (D) આશરે 144 મી
- (15) પર્વતીય કે ખીણસ્થ હિમનદીઓનો સૌપ્રથમ અભ્યાસ કઈ પર્વતમાળામાં થયો હતો ?
- (A) આલ્પ્સ (B) હિમાલય
(C) યુરાલ (D) રોકીઝ
- (16) ભારખાનની રચના
- (A) હિમનદી (B) નદી
(C) ભૂમિગત જળ (D) પવન
- (17) અંતિમ આધાર સપાટી કોનું પરિણામ છે ?
- (A) વૃદ્ધ અવસ્થા (B) યુવા અવસ્થા
(C) બાલ્ય અવસ્થા (D) એક પણ નહીં
- (18) લોએસ કોનું ઉદાહરણ છે.
- (A) નદીના નિક્ષેપનું (B) હિમનદીના નિક્ષેપનું
(C) લાવાનું નિક્ષેપ (D) પવનનું નિક્ષેપ

(19) પીટ હોલ્સ એ કયા ભૂમિસ્વરૂપોનું ઉદાહરણ છે ?

- (A) હિમનદી (B) પવન
(C) નદી (D) કાસ્ટ

(20) કયો ભૂમિ આકાર કાસ્ટ ભૂમિસ્વરૂપો સાથે સંકળાયેલા છે ?

- (A) રેમોખીણ (B) લટકતી ખીણ
(C) જુગેન (D) અંધ ખીણ

વિભાગ 2

2 વિદારણ એટલે શું ? ભૌતિક અને રાસાયણિક વિદારણ વિશે વિગતે લખો. 10

અથવા

2 ધોવાણ અને નિક્ષેપણના પરિબળો તરીકે નદીનું કાર્ય વર્ણવી ઘસારણ કાર્યથી રચાતા ભૂમિ આકારો સમજાવો. 10

3 ઘસારો, સ્થળાંતર અને નવરચનાઓ અર્થ સમજાવો તથા ભૂમિગત જળના કાર્યો સાથે સંકળાયેલા ભૂમિસ્વરૂપોનું વર્ણન કરો. 10

અથવા

3 દરિયા કિનારાનું વર્ણન કરો અને નિમજ્જન અથવા નિર્ગમન પામેલા કિનારા સાથે સંકળાયેલા લક્ષણો વર્ણવો. 10

4 (અ) ટૂંકનોંધ : (ગમે તે એક) ૮

- (1) ડેવિસની ઘસારણ આર્વતની વિભાવના
(2) જૈવિક વિદારણ

(બ) ટૂંકનોંધ : (ગમે તે એક) ૮

- (1) ભૂરચનાશાસ્ત્રનો વ્યવહારિક ઉપયોગ
(2) પવનના ઘસારા દ્વારા રચાતા ભૂમિઆકારો.

5 ટૂંકા જવાબ લખો : (ગમે તે બે)

18

- (1) ભૂ દશ્યાવલી એટલે શું ?
- (2) ઘસારાનાં પરિબળોનું કાર્ય અને તેમના ક્ષેત્રો
- (3) જળ પરિવાહ ગોઠવણ અને તેના પ્રકારો
- (4) હિમનદીના પ્રકારો કયા છે ?

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (i) All questions are compulsory.
(ii) Figures on the right side indicate the full marks of the question.

1 Multiple Choice Questions : 20

- (1) Erosion work of wind is actively seen in which area ?
(A) Pleateau (B) Plain
(C) Desert area (D) Mountain
- (2) Which landforms are formed by wind ?
(A) Inselberg, Yardang (B) Sand dunes, Bajada
(C) Mushroom, Fiord (D) Waterfall and delta
- (3) What is "Water vessel" called in desert area surrounded by mountain ?
(A) Inselberg (B) Bajada
(C) Loess (D) Bolson
- (4) Earthquake generate high waves is called ?
(A) Crest (B) Trough
(C) Tsunamis (D) Doline
- (5) The edge line of sea touching the land is called
(A) Coasts (B) Tombolo
(C) Pocket beach (D) Notch

- (6) Normal cycle of erosion is related with
 (A) Glacial process (B) Arid process
 (C) Fluvial Process (D) Ground water
- (7) "Tarn" is a lake associated with
 (A) Cirque (B) Flood plain
 (C) Delta (D) Desert
- (8) Headwater erosion occurs by
 (A) River (B) Wind
 (C) Glaciers (D) Ground water
- (9) "Horn" are produced by the erosional work of
 (A) Wind (B) Running water
 (C) Glaciers (D) Ground water
- (10) V shaped valley is formed by
 (A) River (B) Wind
 (C) Glaciers (D) Ground water
- (11) Complete the equation
 Calcium Sulphate + _____ → Gypsum
 (A) Water (B) Bauxite
 (C) Pachmari (D) Guindy
- (12) Which rocks become more weathering ?
 (A) Soft & porous (B) Granite
 (C) Igneous (D) Sandstone
- (13) Ganga river is an example of which drainage system ?
 (A) Centrifugal (B) Centripetal
 (C) Rectangular (D) Dendritic
- (14) The height of "Victoria fall" is.
 (A) Nearly 133 m (B) Nearly 122 m
 (C) Nearly 100 m (D) Nearly 144 m

- (15) In which mountain valley of Glacier study is ?
(A) Alps (B) Himalaya
(C) Yural (D) Rocky
- (16) Barkans is made by
(A) Glaciers (B) Rivers
(C) Underground water (D) Wind
- (17) Ultimate maximum relief is result of
(A) Old age (B) Youth stage
(C) Matured stage (D) None of these
- (18) Loess is an example of
(A) Fluvial deposit (B) Glacial deposit
(C) Lava deposit (D) Wind blow
- (19) Pat holes are the land forms of
(A) Claciers (B) Wind
(C) Rivers (D) Karst
- (20) Which one of the landscape is associated with Karst region ?
(A) Remo valley (B) Hanging valley
(C) Zeugen (D) Blind valley

2 What is weathering ? Explain in detail about the physical and chemical weathering on rocks. **10**

OR

2 Describe the work of rivers as the agent of denudation and deposition and also give the resultig landforms of erosion. **10**

- 3** Explain the meaning of erosion, transportatin and deposition. Describe the work of underground water and resulting landforms of it. **10**
- OR**
- 3** Classify the coasts and describe the features associated with either submergent or emergent coast. **10**
- 4** (a) Short note : (any **one**) **8**
- (i) Cycle of erosion given by W.M. Davis
 - (ii) Biological weathering
- (b) Short notes : (any **one**) **8**
- (i) Applied use of geomorphology
 - (ii) Erosional land forms of wind
- 5** Short notes : (any **two**) **14**
- (1) What is land forms ?
 - (2) What are the agents of erosion ?
 - (3) Development of drainage pattern
 - (4) Types of glaciers.
-